

دیدگاه دانشجویان پزشکی در مورد علل غیبت از کلاس‌های تئوری

منصور مسجدی، راضیه نشاط‌آور*، لیلا معینی، عاطفه ثقه‌الاسلام، علی رفعتی، شاهرخ عزت‌زادگان چهارمی

چکیده

مقدمه: غیبت دانشجویان یکی از مهم‌ترین مشکلات آموزشی رو به افزایش سال‌های اخیر دانشگاه‌ها است که عواقب ناشی از آن بر بسیاری از جنبه‌های تحصیلی دانشجویان تأثیر دارد. این مطالعه، با هدف شناسایی و اولویت‌بندی عوامل مربوط به غیبت از کلاس‌های تئوری از دید دانشجویان پزشکی مقطع علوم پایه دانشگاه علوم پزشکی شیراز سال ۱۳۹۴ انجام شد.

روش‌ها: در این یک مطالعه توصیفی مقطعی به روش نمونه در دسترس (سرشماری) دانشجویان علوم پایه‌ی دو نیمسال تحصیلی مهرماه و بهمن ماه ورودی (۲۰۹/۹۱ نفر)، وارد مطالعه شدند. از پرسشنامه محقق‌ساخته با روایی صوری مورد تأیید متخصصان آموزشی و پایایی با ضریب آلفای کرونباخ ۰/۸، استفاده شد. ۲۶ سؤال در طیف لیکرت پنج‌گزینه‌ای با نمره‌گذاری از ۱ تا ۵ در چهار حیطه با نظر کارشناسان آموزش پزشکی تقسیم شد. داده‌ها با استفاده از روش‌های آماری توصیفی مورد تحلیل قرار گرفت.

نتایج: میانگین نمره حیطه‌های مربوط به دیدگاه دانشجویان در مورد عدم حضور در کلاس‌های درس تئوری به ترتیب شامل مدیریت کلاس (۴±۰/۵۹)، شرایط فردی حضور دانشجو در کلاس (۴±۰/۴۸)، توان علمی و روش تدریس استاد (۳±۰/۵۸)، شرایط زمانی و مکانی برگزاری کلاس (۲/۸±۰/۶۸) بود. دانشجویان با تأثیر مدیریت کلاس و مشارکت دانشجو در کلاس بر عدم حضور دانشجویان در کلاس موافق بودند؛ اما با تأثیر شرایط زمانی و مکانی برگزاری کلاس بر عدم حضور دانشجویان در کلاس نظر مخالف داشتند.

نتیجه‌گیری: این پژوهش نشان داد که از دیدگاه دانشجویان مدیریت کلاس و شرایط فردی دانشجو برای حضور در کلاس می‌تواند در غیبت دانشجویان پزشکی از کلاس‌های تئوری تأثیر داشته باشد. با اولویت دادن به این عوامل، به سادگی می‌توان این ضعف را برطرف کرد و نسبت به افزایش ارتباط استاد و فراگیر اقدام نمود.

واژه‌های کلیدی: دانشجویان پزشکی، غیبت دانشجو، کلاس‌های نظری.

مجله ایرانی آموزش در علوم پزشکی / ۱۳۹۶؛ ۱۷(۳۹): ۳۸۴ تا ۳۹۱

مقدمه

آموزش علوم پزشکی به دلیل تدریس مداخلات بهداشتی و درمانی مؤثر بر سلامت انسان دارای ماهیت حیاتی است، اما نتایج مطالعات، نشان‌دهنده افزایش غیبت دانشجویان در کلاس‌های درس است (۱) که موجبات معضلات اساسی در ارزشیابی دانشجو را به همراه دارد. عدم حضور دانشجو در کلاس از سال‌های ورود به دانشگاه از چالش‌های موجود در ارزشیابی استاد است، زیرا دانشجویان بدون حضور در کلاس، در ارزشیابی استاد شرکت می‌کنند. از طرفی غیبت‌های طولانی دانشجو نیز مشکلات بعدی را برای ارزیابی وی توسط استادان و ارزشیابی پایان ترم ایجاد می‌نماید. با توجه به اهمیت

* نویسنده مسؤل: راضیه نشاط‌آور، کارشناس ارشد آموزش پزشکی، دفتر توسعه آموزش پزشکی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی شیراز، شیراز، ایران. meshatavar@yahoo.com
دکتر منصور مسجدی، (استادیار) دفتر توسعه آموزش پزشکی، مرکز تحقیقات بیپوشی و مراقبت‌های ویژه، دانشگاه علوم پزشکی شیراز، شیراز، ایران. mansoormasjedi@yahoo.com
دکتر علی رفعتی (دانشیار)، گروه فیزیولوژی، دانشکده پزشکی، شیراز، شیراز، ایران. moeini_l@yahoo.com
دکتر عاطفه ثقه‌الاسلام (استاد)، گروه بیوشیمی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی شیراز، شیراز، ایران. seghatolea@sums.ac.ir
دکتر علی رفعتی (دانشیار)، گروه فیزیولوژی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی شیراز، شیراز، ایران. arafati@sums.ac.ir
دکتر شاهرخ عزت‌زادگان چهارمی (استادیار)، گروه داخلی کلیه، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی شیراز، شیراز، ایران. shahrokhjahromi@gmail.com
تاریخ دریافت مقاله: ۹۵/۹/۱، تاریخ اصلاحیه: ۹۵/۱۲/۲۸، تاریخ پذیرش: ۹۶/۲/۲

علوم پایه دانشکده پزشکی از تمام دانشجویان مقطع علوم پایه مربوط به دو ورودی نیمسال تحصیلی مهرماه (۱۲۰ نفر) و بهمن ماه (۸۹ نفر) که دروس علوم پایه پیش از ادغام (کلیه دروس علوم پایه) و شروع دروس بعد از ادغام (بافت‌شناسی، جنین‌شناسی، فیزیولوژی، بیوشیمی) سال ۱۳۸۶ دانشگاه را گذارنده‌اند، با توزیع پرسشنامه نظرسنجی صورت گرفت. پرسشنامه‌ها در زمان برگزاری امتحان میان ترم دروس مختلف یا زمان برگزاری کوییز و با همکاری استاد مربوطه توزیع و جمع‌آوری شد. دانشجویانی که به هر علت مایل به شرکت در طرح نبودند وارد مطالعه نشدند.

از سؤالات پرسشنامه‌ای ۲۰ سؤالی که روایی و پایایی آن در مطالعه دماری و همکاران در دانشگاه علوم پزشکی تهران تأیید شده بود (۵) استفاده شد و همچنین ۶ سؤال اضافه دیگر با نظرسنجی از ۲۰ نفر از دانشجویان فارغ‌التحصیل و سه نفر از اعضای هیأت‌علمی آموزش پزشکی به آن اضافه شد. روایی این قسمت از پرسشنامه با نظر اعضای هیأت‌علمی و دانشجویان انجام شد و سپس پایایی آن با تکمیل ۴۰ پرسشنامه و آلفای کرونباخ ($\alpha=0.8$) تأیید شد. پرسشنامه شامل بخش اول مربوط به ویژگی‌های فردی (سن و جنس) و بخش دوم شامل ۲۶ سؤال از عوامل مؤثر بر عدم حضور بود.

در نهایت پرسشنامه ۲۶ سؤالی در مورد علل غیبت دانشجویان از کلاس درس در اختیار دانشجویان قرار گرفت. هر سؤال دارای طیف لیکرت پنج گزینه‌ای با نمره‌گذاری از ۱ تا ۵ شامل کاملاً مخالفم، مخالفم، نظری ندارم، موافقم و کاملاً موافقم بود و از تک تک سؤالات فراوانی گرفته شد و سؤالات با توجه به مفهوم توسط کارشناسان آموزش پزشکی به ۴ حیطه دسته‌بندی گردید: مدیریت کلاس (۵ سؤال)، شرایط فردی حضور دانشجویان در کلاس (۷ سؤال)، توان علمی و روش تدریس استاد (۹ سؤال)، شرایط زمانی و مکانی برگزاری کلاس (۵ سؤال).

در پایان داده‌های آماری با استفاده از نرم‌افزار SPSS-15 مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت و از آمار توصیفی فراوانی و میانگین نمره در هر حیطه استفاده گردید.

حضور دانشجویان در کلاس و تأثیر آن در پیشرفت تحصیلی در آموزش عالی و ارتقای اندیشه آنان، پژوهش‌های متعددی در این زمینه انجام شده است (۳ و ۲۱).

دانشجویانی که در کلاس حاضر می‌شوند و با استاد تعامل دارند، سعی می‌کنند رفتار، تصمیمات و اهداف آینده خود را از طریق همانندسازی با استاد و الگوبرداری از نقش‌های وی ارتقا بخشند زیرا حجم زیادی از نگرش‌ها و تجربیات اساتید در کلاس به دانشجو منتقل می‌گردد (۳ و ۴). تحقیقات نشان می‌دهد حضور در کلاس می‌تواند باعث کاهش موارد افت تحصیلی و افزایش توانمندی دانشجویان در انجام فعالیت‌های محوله‌ی آتی، گسترده‌ی اندیشه، تبادل اطلاعات و کسب مهارت‌های شناختی و تغییرات مثبت رفتاری و نگرشی برای دانشجویان شود و حضور منظم موجب تسهیل در تجربه‌های کلاسی شده و همراهی دانشجو با استاد را در پی دارد (۵ و ۶).

در مطالعات انجام شده مهم‌ترین عامل مانند تسلط استاد بر مبحث درسی، روش تدریس، مشارکت دانشجو در مباحث درسی و عملکرد اساتید بیشترین تأثیر را در حضور دانشجو دارند (۷ و ۸).

با توجه به پژوهش‌های قبلی و عواملی مانند افزایش تمایل دانشجویان پزشکی به حضور فیزیکی در کلاس و ارتباط مستقیم با اساتید، مفید بودن نتایج این طرح برای معاونت آموزشی دانشگاه، جلوگیری از اشاعه جزوه‌های آماده، ارائه بازخورد به گروه‌های آموزشی و تأثیر حضور دانشجو در کلاس، دفتر توسعه آموزش پزشکی دانشکده پزشکی (۶ و ۷)، برای اولین بار در دانشگاه علوم پزشکی شیراز بر آن شد عوامل مؤثر بر غیبت از کلاس‌های تئوری از دید دانشجویان علوم پایه پزشکی را تعیین و اولویت‌بندی نماید.

روش‌ها

این پژوهش توصیفی-مقطعی، در بین دانشجویان پزشکی مقطع علوم پایه نیمسال اول و دوم سال تحصیلی ۹۱-۹۲ در سال ۱۳۹۴ دانشگاه علوم پزشکی شیراز به روش نمونه‌گیری در دسترس در این مقطع زمانی (سرشماری) انجام گرفت. ابتدا با هماهنگی با معاون آموزشی

نتایج

از تعداد ۲۰۹ پرسشنامه توزیع شده ۱۲۵ عدد بازگشت داده شد (response rate = ۵۹/۸٪). میانگین سن دانشجویان علوم پایه که پرسشنامه را تکمیل نمودند؛ (۱۹/۶۸ ± ۱/۸۶) سال بود. تعداد ۷۲ نفر (۵۷/۴۱ درصد) در گروه مؤنث بودند.

میانگین نمره دریافتی چهار حیطه مورد ارزیابی از دید دانشجویان به ترتیب از زیاد به کم با انحراف معیار شامل مدیریت کلاس (۴ ± ۰/۵۹)، شرایط فردی حضور دانشجو در کلاس (۴ ± ۰/۴۸)، توان علمی و روش تدریس استاد (۳ ± ۰/۵۸)، شرایط زمانی و مکانی برگزاری کلاس (۲/۸ ± ۰/۶۸) بود.

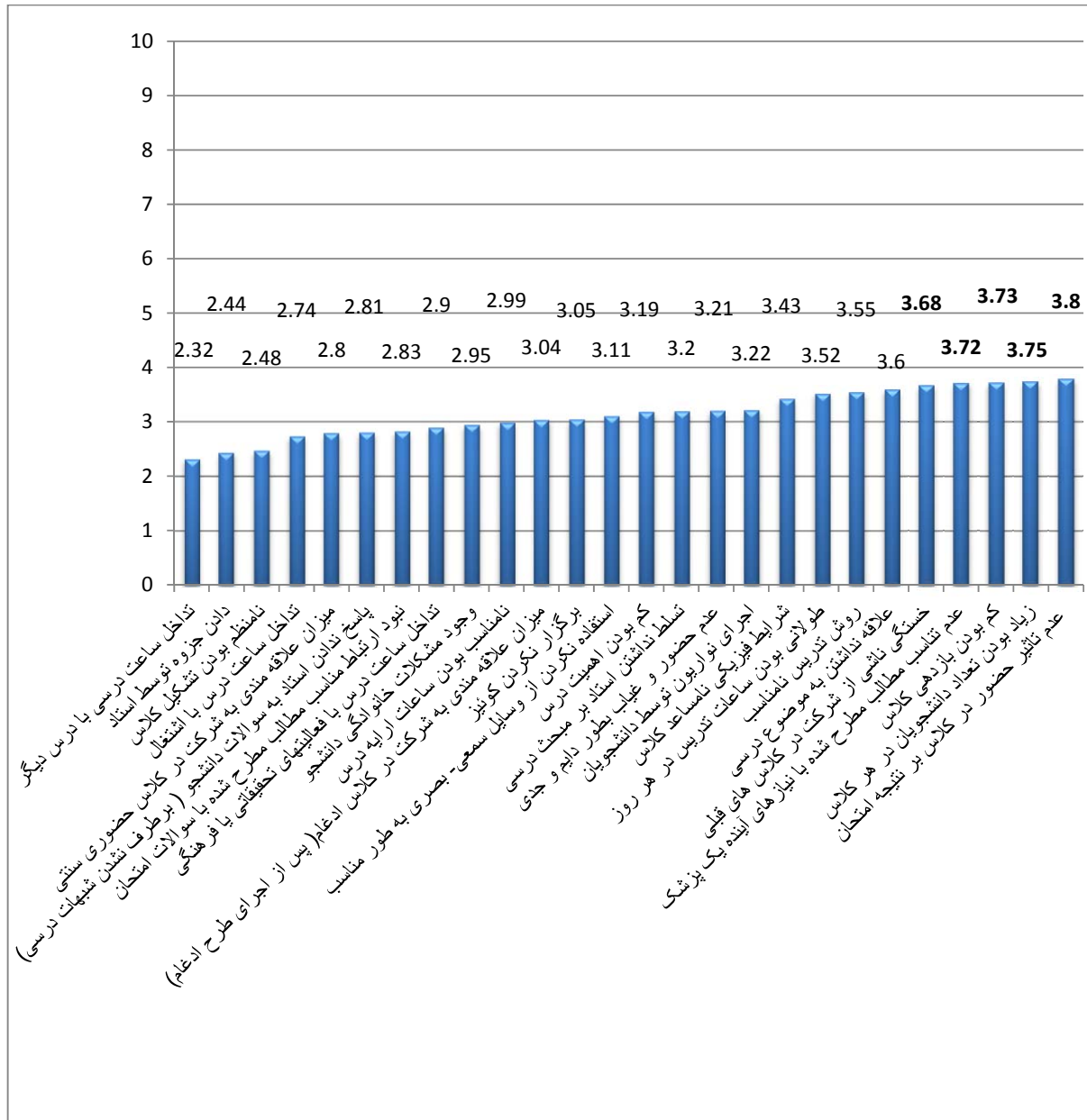
از بین چهارحیطه مربوط به دیدگاه دانشجویان بر عدم حضور دانشجویان، بیش‌ترین و کم‌ترین میانگین نمره

اختصاص یافته بر اساس جدول ۱ به دست آمد. نتایج نشان داد که بیش‌ترین نمره میانگین مربوط به عدم حضور دانشجویان از حیطه مدیریت کلاس مربوط به عامل عدم تأثیر حضور در کلاس بر نتیجه امتحان (۳/۸۰ ± ۱/۲۴) و کم‌ترین میانگین از حیطه شرایط زمانی و مکانی برگزاری کلاس مربوط به عامل تداخل ساعت درسی با درس دیگر (۲/۳۲ ± ۱/۱۵) بود.

نمودار ۱ نشان می‌دهد که پنج عامل اول که از دید دانشجویان بالاترین امتیاز را به خود اختصاص داده است شامل عدم تأثیر حضور در کلاس بر نتیجه امتحان، زیاد بودن تعداد دانشجویان در هر کلاس، کم بودن بازدهی کلاس، عدم تناسب مطالب مطرح شده با نیازهای آینده یک پزشک و خستگی ناشی از شرکت در کلاس‌های قبلی است.

جدول ۱: بیش‌ترین و کم‌ترین میانگین و انحراف معیار نمره اختصاص یافته چهار حیطه مربوط به عدم حضور از نظر دانشجویان پزشکی

حیطه‌ها	عنوان سؤال	میانگین و انحراف معیار به تفکیک سؤال	میانگین و انحراف معیار به تفکیک هر حیطه
شرایط زمانی و مکانی برگزاری کلاس	تداخل ساعت درسی با درس دیگر	۲/۳۲ ± ۱/۱۵	۲/۸ ± ۰/۶
	شرایط فیزیکی نامساعد کلاس	۳/۴۳ ± ۱/۱	
توان علمی و روش تدریس استاد	دادن جزوه توسط استاد	۲/۴۴ ± ۱/۱	۳ ± ۰/۵۸
	کم بودن بازدهی کلاس	۳/۷۳ ± ۱/۰۴	
مدیریت کلاس	استفاده نکردن از وسایل سمعی بصری به طور مناسب	۳/۱۱ ± ۱/۳	۴ ± ۰/۵۹
	عدم تأثیر حضور در کلاس بر نتیجه امتحان	۳/۸ ± ۱/۲۴	
شرایط فردی دانشجو در کلاس	تداخل ساعت درس با اشتغال	۲/۷۴ ± ۱/۱	۴ ± ۰/۴۸
	خستگی ناشی از شرکت در کلاس‌های قبلی	۳/۶۸ ± ۱/۰۳	

نمودار ۱: میانگین و انحراف معیار نمرات عوامل مربوط به عدم حضور در کلاس‌های تئوری از نظر دانشجویان مقطع علوم پایه

بحث

است. با توجه به این نتایج مشخص می‌شود که دانشجویان پزشکی نقش مدیریت کلاس توسط استاد و مشارکت دادن دانشجویان را مؤثر می‌دانند ولی در مورد بار علمی استادان و روش کار آنها نظر خاصی نداشتند. در مطالعات متعددی نامناسب بودن روش تدریس اساتید، کمبود بازدهی کلاس‌ها، خستگی ناشی از کلاس‌های قبلی از جمله مهم‌ترین عواملی هستند که دانشجویان رابه عدم

این پژوهش به منظور بررسی دیدگاه دانشجویان نسبت به عوامل مؤثر به غیبت دانشجویان رشته پزشکی مقطع علوم پایه از کلاس درس انجام شد. در بین چهار حیطه در نظر گرفته شده، مدیریت کلاس، مشارکت دانشجویان در کلاس، توان علمی و روش تدریس استاد و شرایط زمانی و مکانی برگزاری کلاس، نقش دو حیطه اول پررنگ‌تر

آموزشی نامناسب بودن فضای فیزیکی و زمان تشکیل و برنامه فشرده کلاس‌ها) اشاره شده است که این نتایج با نتایج مطالعه فعلی هم سویی ندارد. (مشخص است که نقش توانمندی و مهارت استاد و مشارکت دانشجویان از عوامل بارز و با اهمیت حضور دانشجویان در کلاس است و انگیزه دانشجویان توسط استاد تقویت می‌شود (۷).

نتایج مطالعه گمپ (Gump) نشان داد که ۸۴/۷ درصد از دانشجویان علاقه به مطالب مطروحه در کلاس را مهم‌ترین عامل و ۶۶/۷ درصد از آنان اجبار به شرکت به دلیل ترس از حذف درس را عامل حضور در کلاس ذکر نمودند؛ در حالی که ۵۰ درصد از دانشجویان با انجام حضور و غیاب نظر مخالف دارند به علاوه احساس کنترل بر روی محیط کلاس توسط دانشجویان و مشارکت فعالانه، حضور آنان را در کلاس‌های درس افزایش می‌دهد (۱۱ و ۴). در مطالعه حاضر نیز مطلوب نبودن مدیریت کلاس و کنترل بر روی محیط آن و مشارکت دانشجویان از عوامل مربوط به غیبت در کلاس است. علاقه دانشجویان به دروس ارائه شده زمینه‌ای برای مشارکت فعالانه دانشجویان را فراهم می‌نماید.

در مطالعه فعلی دانشجویان با تأثیر دو حیطة مدیریت کلاس و اهمیت دادن به کلاس درس و شرایط فردی حضور دانشجویان در کلاس موافق بودند. از طرفی در مطالعه گمپ نقش اهمیت دادن استاد به کلاس درس و جذابیت مطالب درسی به عنوان مهم‌ترین عامل انگیزشی شرکت در کلاس‌های درس بوده است (۱۱). که این حیطة با مطالعه حاضر هم خوانی دارد.

نتایج مطالعه فعلی نشان داد دانشجویان نسبت به توان علمی و تسلط استاد بر موضوع درسی و روش تدریس استاد نظری نداشتند، (در صورتی که در سایر مطالعات مشخص شده است که حضور در کلاس‌های درس متأثر از عوامل مربوط به هر دو گروه یاددهنده و فراگیر است. همچنین کاربرد مطالب ارائه شده تئوری در محیط بالینی، تسلط استاد بر موضوع درسی و اهمیت و ضرورت موضوع درس می‌تواند بر میزان و تداوم حضور مؤثر در کلاس درس اثر گذارد (۹) که این موارد با مطالعه حاضر هم خوانی ندارد.

حضور در کلاس درس ترغیب می‌کند (۹). در نتیجه لازم به نظر می‌رسد که دانشکده‌های پزشکی به عنوان محیط یادگیری باید امکانات لازم جهت تغییرات مثبت و سازنده را در نگرش حرفه‌ای دانشجویان فراهم آورند تا با تشویق و ایجاد رغبت بیشتر یادگیری پایدار و مستمر، میسر گردد (۱۰).

یافته‌های مطالعه گمپ (Gump) و همکاران نشان داد که ۸۷/۴٪ از دانشجویان اذعان داشتند علاقه‌مندی به موضوع کلاس موجب شرکت دانشجویان در کلاس خواهد شد (۱۱).

در مطالعه دماری ذکر شده که حضور در کلاس، می‌تواند باعث کاهش نرخ‌های مربوط به افت تحصیلی شده و عواملی مانند روش تدریس نامناسب، غیرمفید بودن مطالب کلاس درس، شلوغی کلاس‌ها، روش‌های سنتی اداره کلاس‌های درس، عدم مشارکت دانشجویان در بحث‌های کلاس از جمله عوامل غیبت دانشجویان هستند (۵). در مطالعه فعلی هم عواملی مانند عدم تأثیر حضور در کلاس بر نتیجه امتحان، زیاد بودن تعداد دانشجویان در هر کلاس، کم بودن بازدهی کلاس، عدم تناسب مطالب مطرح شده با نیازهای آینده یک پزشک و خستگی ناشی از شرکت در کلاس‌های قبلی هم‌سوی با نتایج مطالعات قبلی بود.

مطالعه نظری و همکاران نشان داد که انجام حضور و غیاب فقط ۱۰ درصد به عنوان یک عامل در شرکت دانشجویان در کلاس نقش دارد و در مطالعه حاضر نیز عدم تأثیر حضور در کلاس بر نتیجه امتحان به عنوان اولین عامل از دید دانشجویان مطرح شده است. بنابراین می‌توان گفت که عوامل مؤثر بر حضور در کلاس توسط دانشجویان از عوامل دیگری مانند نقش فعال خود دانشجویان در روند برگزاری کلاس و تعامل بیشتر استاد با دانشجویان و یادگیری در گروه‌های کوچک می‌تواند پیروی نماید (۱۲).

در مطالعه نبوی و همکاران در مورد علل غیبت در کلاس دانشجویان مقطع علوم پایه سطح‌بندی صورت گرفت. در سطح اول به نقش بارز استاد (عدم تسلط استاد در تدریس) و در سطح دوم به نقش مشکلات برنامه‌ریزی

می‌تواند بیش‌ترین تأثیر را در غیبت دانشجویان پزشکی داشته باشد. با توجه به اهمیت حضور فیزیکی دانشجویان در کلاس درس و فراگیری مؤثری که در برخورد ارتباطات انسانی به وجود می‌آید، تشویق دانشجویان به حضور در کلاس لازم و ضروری است. از سوی دیگر انگیزه شرکت در جمع هم سالان باعث پیشرفت و ایجاد حس رقابت می‌گردد. با اولویت دادن به این عوامل، به سادگی می‌توان ضعف سیستم آموزشی را برطرف کرد و نسبت به افزایش ارتباط استاد و فراگیر اقدام نمود. پیشنهاد می‌شود اعضای هیأت‌علمی ضمن توجه لازم به این مساله نسبت به تغییر شرایط برگزاری کلاس توجه لازم را نموده و به مدیریت کلاس و ایجاد انگیزه در دانشجویان توجه بیش‌تری نمایند.

قدردانی

از معاونت محترم پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی شیراز که در اجرا و تصویب این طرح ما را یاری رساندند، کمال تشکر و قدردانی را داریم. این مقاله حاصل طرح پژوهشی مصوب شماره ۹۴-۷۵۴۳ است.

یافته‌های مطالعه نشان داد که میانگین نظرات دانشجویان در مورد شرایط زمانی و مکانی برگزاری کلاس از نظر تداخل ساعت درسی با درس دیگر، کم‌ترین میانگین را داشت که با مطالعه فصیحی هرندی هم خوانی دارد (۸). نکته قوت این پژوهش اهمیت دادن به نظرات دانشجو و ایجاد انگیزه در آنها جهت مشارکت در کلاس و نشان دادن نقاط ضعف سیستم آموزشی بود. از آنجا که بیش‌ترین میانگین نظرات مربوط به مشارکت دانشجو در کلاس و مدیریت کلاس بود، احتمالاً موضوع تأثیر ندادن حضور و غیاب بر نتیجه امتحان و خستگی ناشی از شرکت در کلاس‌های قبلی از نظر دانشجویان دارای اهمیت است.

در دسترس نبودن کلیه دانشجویان در کلاس‌های درسی، درصد پاسخ‌دهی کم پرسشنامه‌ها و به تبع آن عدم تعمیم‌پذیری نتایج به سایر دانشگاه‌ها از محدودیت‌های مطالعه محسوب می‌شوند.

نتیجه‌گیری

یافته‌های این مطالعه نشان داد مدیریت نکردن زمان کلاس و شرایط فردی دانشجو برای حضور در کلاس

منابع

1. Madarshahian F, Hassanabadi M, Khazaei S. [Comparison of Attitude toward Attendance in Class Sessions and Grades of Courses for Students with and Without Absence]. *Iranian Journal of Medical Education*. 2014; 13(10): 840-850. [Persian]
2. Subramaniam BS, Hande S, Komattil R. Attendance and Achievement in Medicine: Investigating the Impact of Attendance Policies on Academic Performance of Medical Students. *Ann Med Health Sci Res*. 2013; 3(2): 202-205.
3. Azmoudeh E, Dolati M, Farzadmanesh E, Khosro Abadi AA, Hassan Rakhshani M. [Survey of Student Views about Factors Affecting Students' Attendance in Classrooms in Sabzevar University of Medical Sciences, Iran]. *Strides in Development of Medical Education*. 2013; 10(2): 23-30. [In Persian]
4. Solamani Asl H, Mehrannia K. [Assessment of Tehran medical university opinion on the classes attendance and Causes of absenteeism]. *Iranian Journal of Medical Education*. 2002; 7: 73. [Persian]
5. Damari B. [A study of identifying the most important factors affecting the attendance of medical students of Tehran University of medical Sciences in the basic sciences courses in the regular faculty classes]. *Teb va tazkiyeh*. 2001; 10(2): 36-40. [Persian]
6. Kaith NK, Burnett MS, PettiJohen CE, Gilbert PS. A Comparison of Professor And Student Viewpoints Regarding Attendance And Excused Absences. *Journal for Advancement of Marketing Education*. 2005; 7: 47-57.
7. Nabavi S J, Safavi M. [Causes of absenteeism and lack of attention to the instructions among medical students of Islamic Azad University, Tehran Medical Branch]. *MEDICAL SCIENCES*. 2011; 21(3): 227-232. [Persian]
8. Fasihi Harandi T, Azizzadeh Forozi M, Mohammad Alizadeh S, Ghazanfari Moghaddam Z. [Effective

- Factors on Theoretical Class Attendance according to Nursing and Midwifery Students' Point of View, Kerman Razi School of Nursing and Midwifery]. *Strides in Development of Medical Education*. 2008; 4(2) :100-107. [Persian]
9. Karami M, Amanat A, Rasekh Jahromi A, Sotoodeh Jahromi A. [The evaluation of effective factors on attendance and nonattendance in theoretical classrooms, from the Viewpoints of Medical students of Jahrom's University of Medical Sciences]. *Journal of Jahrom University of Medical Sciences*. 2013; 11(1) :7-14. [Persian]
 10. Glair KL. A case against compulsory class attendance policies in higher education. *Innovative Higher Education*1999; 23(3): 171-180.
 11. Gump SE. Keep students coming by keeping them interested: motivators for class attendance. *College Student Journal*. 2004; 38: 157.
 12. Nazari Vanani R, Naderi Z, Aein F. [Factors Affecting Classroom Participation; the Viewpoints of Students in ShahreKord University of Medical Sciences in 2013]. *Iranian Journal of Medical Education*. 2014; 14(3) 188-193. [Persian]

Absenteeism from Theory Classes: Perspective of Medical Students

Mansoor Masjedi¹, Razieh Neshatavar², Leila Moeini³, Atefeh Seghatoleslam⁴, Ali Rafati⁵, Shahrokh Ezzatzadegan Jahromi⁶

Abstract

Introduction: Absenteeism is one of the most important and increasing educational problems of universities in recent years whose consequences have a negative impact on many academic aspects of students. The purpose of this study was to identify and prioritize the factors affecting absenteeism from theory classes from the perspective of basic sciences medical students at Shiraz University of Medical Sciences in 2015.

Methods: This descriptive cross-sectional study was conducted on 209 basic science medical students who were selected through convenience sampling (census) from October and February semester students in 2012-13 academic year. Data collection tool was a researcher-made questionnaire. The face validity of the questionnaire was confirmed by educational experts and its reliability was measured through Cronbach's alpha coefficient ($\alpha = 0.8$). It included 26 items in five-point Likert scale (1 to 5) that were divided into 4 domains as recommended by medical education experts. The data were analyzed using descriptive statistics.

Results: The mean scores of the domains related to students' views about absenteeism from theory classes were classroom management (4 ± 0.59), individual conditions of class engagement (4 ± 0.48), instructor's academic ability and teaching method (3 ± 0.58) and time and place of classes (2.8 ± 0.68). Students agreed with the effect of class management and class engagement on absenteeism, while disagreed with the effect of time and place of class on absenteeism.

Conclusion: Results showed that from the viewpoints of students, class management and individual conditions for class engagement could affect medical students' absenteeism from theory classes. Prioritization of these factors could easily eliminate the weaknesses and enhance instructor-learner communication.

Keywords: Medical students, absenteeism, theory classes

Addresses:

- ¹ Education Development Office of Medical School, Anesthesiology and Critical Care Research Center, Shiraz University of Medical Sciences, Shiraz, Iran. Email: mansormasjedi@yahoo.com.
- ² (✉) MSc in Medical Education, Educational development office of medical school, Shiraz University of Medical Sciences, Shiraz, Iran. Email: rneshatavar@yahoo.com.
- ³ MSc in Educational Management, Statistics and information office, Medical School, Shiraz University of Medical Sciences, Shiraz, Iran. Email: moeini_l@yahoo.com.
- ⁴ Professor, Department of Biochemistry, Medical School, Shiraz University of Medical Sciences, Shiraz, Iran. Email: seghatolea@sums.ac.ir
- ⁵ Associate Professor, Department of physiology, Medical School, Shiraz University of Medical Sciences, Shiraz, Iran. Email: arafati@sums.ac.ir.
- ⁶ Assistant professor, Shiraz Nephro-Urology Research Center, Shiraz University of Medical Sciences, Shiraz, Iran. Email: shahrokhjahromi@gmail.com.